

ASIGNATURA/IRAKASGAIA

EUSKARA ETA BERE DIDAKTIKA II (EBD-2) / EUSKAL ADARRA

TITULACIÓN/TITULAZIOA:

MUSIKA HEZKUNTZA / ATZERRIKO HIZKUNTZA / LEHEN HEZKUNTZA / HAUR HEZKUNTZA

NºCRÉDITOS/KREDITU KOPURUA:12...(9 teoriko + 3 praktiko)

DEPARTAMENTO/SAILA:

HIZKUNTZA ETA LITERATURAREN DIDAKTIKA

OBJETIVOS/HELBURUAK:

Hizkuntza estandarraz, herrian herriko hizkeraz eta eskola-hizkeraz gogoeta egitea, elkarren arteko erlazioak agertuz eta aztertuz. Euskara Batuaren beharra eta euskalkien egitekoa hura osatzeko unean: horren gainean gogoeta sustatzea eta orientabideak lortzea.

Euskararen jakitatean eta erabilera egokian sakontzea, lau trebetasunen bidez (ulermenak, mintzamenak, irakurmenak eta idazmenak).

Euskarazko komunikazio gaitasuna bere osoan hobetzea, ahoz eta idatziz koherente jardunez, komunikazio egoerak eta hizkuntzaren alderdi arautuak kontuan hartuz.

Ikasleak erabiltzen duen hizkuntz ereduari buruzko gogoeta sustatzea, erabilera egokiagoa lortzeko bide moduan.

Hizkuntzaren erabilera maila (erregistroak) eta erabileremu desberdinez ohartzea (pertsonarteko harremanak, komunikabideak, literatura, hizkuntza ikasbide), komunikazioa testuinguruaren arabera egoki erabiltzea.

Euskarazko gramatika-gaitasuna erdiestea (hizkuntzaren ezagutza formalizatua), erabilera hobetzeko eta sakonagoko jakintza mailetara sarbidea izateko.

CONTENIDOS/EDUKIAK:

- 1.1 HIZKUNTZA ETA HIZKUNTZA GAITASUNA**
- 1.2 TESTUA, TESTUINGURUA ETA TESTU MOTAK**
- 1.3 GRAMATIKAREN OSAGAIK**
- 1.4 AHOZKOAREN EZAUGARRIAK**
- 1.5 HIZKUNTZAREN BARIAZIOA**
- 1.6 EUSKARA BATUA – ESTANDARRA - ESKOLAKO EUSKARA**
- 1.7 GRAMATIKA GAIK: Aditza, Sintaxia, Lexikoa.**
- 1.8 FONOLOGIA**
- 1.9 AHOZKO IPUINEN EZAUGARRIAK**
- 2.0 EUSKALTZAINDIAREN ARAUAK**

METODOLOGIA:

Irakasleak banaturiko lan-gai bilduma erabiliko da, gida gisa.

Bakarkako edo/eta taldekako lanak egingo dira.

Irakaslearen edo/eta ikasleen azalpenak ere erabiliko dira.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN/EBALUAZIORAKO IRIZPIDEAK:

Ikasturtearen amaieran ahozko eta idatzizko azterketak egingo dira.

Ikasturtean zehar egindako lanak baloratuko dira.

BIBLIOGRAFIA:

Hizkuntzaren lexikologia alderdiak

AZKARATE, M., *Hitz elkartuak euskaraz, Mundaiz, Euskal Filologia*, 1990.
EUSKALTZAINDIA, *Hitz-Elkarketa/4 (Hitz elkartuen osaera eta idazkera)*, Bilbo, 1992.

Hitz-elkarketa/3. LEF Batzordearen Lanak, Bilbo. 1991

Hitz-elkarketa/4. LEF Batzordearen Lanak, Bilbo. 1992

SARASOLA, I., *Euskararen ajeak, Irun, Alberdania, 1997.*

VILLASANTE, L., *Palabras vascas compuestas y derivadas, Editorial franciscana Aranzazu, Oñate, 1981.*

Hizkuntzaren historia-alderdiak

INTXAUSTI, J., *Euskara euskaldunon hizkuntza, HPIN, Eusko Jaurlaritza, Gasteiz, 1990*

MICHELENA, L., *Sobre Historia de la Lengua Vasca (I eta II), Anejos ASJU, 1998.*

TXILLARDEGI, *Lingua navarrorum, Donostia, La Navarra/Orain S.A., Euskal gaiak bilduma 1996.*

Hizkuntzaren alderdi soziolinguistikoak

MITXELENA, "Euskararen batasun bideak orain" in *Sobre Historia de la Lengua Vasca*, tomo II, 972-983 or. ASJU, Donostia, 1988 (Lehen aldiz 1968an in Euskera, 2. aldia, XIII, 203-219. or.)

SARASOLA, I., *Euskara batuaren ajeak, Alberdania, Irun, 1997.*

VILLASANTE, L., *Euskararen Auziaz, "Luis Eleizalde" saila, 9. liburukia, Estella, 1988.*

ZUAZO, K., *Euskararen sendabelarrak, Alberdania, Irun, 2000*

ZUAZO, K., *Euskara Batua. Ezina ekinez egina, Elkar, Donostia, 2005.*

Hizkuntzaren alderdi testuala

BASURTO, A., *Idazkera ikagelan, 1994.*

BATZUEN ARTEAN, *Hizkera argiaren bidetik, Herri Arduralaritzaren Euskal Erakundea, Gasteiz, 1994*

BUTRON, J. eta PEDRO, J. de, *Testuak aztertzen. Testu tekniko eta literarioen iruzkina. Egileen argitarapena, 1994.*

CALSAMIGLIA, H., eta A. TUSON, *Las cosas del decir, Ariel, Barcelona, 1999.*

CASSANY D., LUNA.M., eta SANZ. G., *Enseñar Lengua, Graó, Barcelona, 1994.*

CASSANY, D., *La cocina de la escritura, Anagrama, Barcelona, 1993.*

EZEIZA, J., LEKUONA, M., eta ALTUNA, E., *Esalditik testura*, GAIK, Donostia, 1995.
 EZEIZA, J., eta EZEIZA, A., *Euskararen erabileran murgiltzen*, GAIK, Donostia, 1996
 EZEIZA, J., *Testuaren harian*, GAIK, Donostia, 1996.
 GARZIA, J. *Jendaurrean hizlari*, (Ahozko) Komunikazio Gaitasuna Lantzeko Eskuliburua, Alberdania, Iruñea, 2008.
 ZABALA, I. (koord.), *Testu-loturarako Baliabideak*, EHU, Bilbo, 1996.
 ZUBIMENDI, J.R. eta ESNAL, P., *Idazkera liburua*, EJAZN, Gasteiz, 1993.

Hizkuntzaren alderdi morfosintaktikoa

ARRASATE, M., *Euskarazko Albistegiatarako Esku-liburua*, EITB H. E., Bilbo, 1992
 AZKARATE, M. eta ALTUNA, P., *Euskal Morfologiaren Historia*, Elkarlanean, Donostia, 2001.
 EUSKALTZAINDIA, *Euskaltzaindiaren Arauak 1*, Bilbo, 1994.
 EUSKALTZAINDIA, *Euskaltzaindiaren Arauak 2*, Bilbo, 1997.
 EUSKALTZAINDIA, *Euskaltzaindiaren Arauak 3*, Bilbo, 2000
 KINTANA, X. eta SALABURU, P., *Euskara Hobe*, EHU, Bilbo, 1984.
 OSA, E., *Euskararen hitzordena*, UPEv-EHU, Bilbo, 1990.
 VILLASANTE, L., *Hacia La Lengua Literaria Común*, EFA, Oinatti, 1970.
 VILLASANTE, L., *Estudios de Sintaxis Vasca*, EFA, Oinatti, 1980.
 ZABALA, I. eta ODRIÓZOLA, J.C., *Izen-sintagma*, EHU, Bilbo, 1992.

Gramatikak

ALBERDI, X. & SARASOLA, I.: *Euskal Estilo Libururantz. Gramatika, Estiloa eta Hiztegia*, Euskal Herriko Unibertsitatea, Bilbo, 2001.
 BUTRON, J. eta PEDRO, J. de, *Euskal Gramatika Praktikoa*, Erein, Donostia, 1988.
Euskal Gramatika. Lehen urratsak, Iruñea, 1985.
Euskal Gramatika. Lehen urratsak-I, Bilbo, 1987.
Euskal Gramatika. Lehen urratsak-II, Bilbo, 1987.
Euskal Gramatika. Lehen urratsak-III, Bilbo, 1990 .
Euskal Gramatika laburra, Bilbo, 1993.
Euskal Gramatika. Lehen urratsak-IV (Juntagailuak), Bilbo, 1994.
Euskal Gramatika. Lehen urratsak-V (mendeko perpausak-1), Bilbo, 1999.
Euskal Gramatika. Lehen urratsak-VI (mendeko perpausak-2), Bilbo, 2005.
 GOENAGA, P., *Gramatika bideetan*, Erein, Donostia, 1980.
 LABAYRU, *Bizkai Euskararen Jarraibide Liburua*, BBK Fundazioa, Bilbo, 2001
 ZABALA, I. eta ODRIÓZOLA, J.C., *Hitz-ordena, galdegaia eta komaren erabilera*, EHU, Bilbo, 1992.
 ZUBIRI, I. eta ZUBIRI, E., *Euskal Gramatika Osoa, Didaktiker*, Bilbo, 1995.

Hiztegiak eta beste

Adorez 8: *Sinonimoen hiztegia*. Antonimoduna, Bilbo, 1999.
 AZKARATE, M., KINTANA, X. eta MENDIGUREN, X. (zuz.), *Elhuyar hiztegia*, ELHUYAR Kultur Elkartea, Usurbil, 1996.
 AZKUE, R.M., *Diccionario Vasco-Español-Francés*, La Gran Enciclopedia Vasca, Bilbao, 1969.
 BOSTAK BAT lantaldea, *Hiztegia 3000*, Bilbao, 1996.
 EUSKALTZAINDIA, *Hiztegi batua*, Euskera 45 (separata), Euskaltzaindia, Bilbo, 2000.
 GARATE, G., 27.173 *Atsotitzak, Refranes, Proverbs, Proverbia*, BBK Fundazioa, Lasarte Oria 1998.
 GARATE, G., *Erdarakadak*, Gero, Bilbao, 1988.
 IZAGIRRE, K., *Euskal Lokuzioak*, Hordago, Donostia, 1981.
 MITXELENA, L., *Orotariko Euskal Hiztegia*, Euskaltzaindia-Desclée de Brouwer-Ediciones Mensajero, Bilbo (1988-2005)
 MOCOROA, J., *Repertorio de Locuciones del Habla Popular Vasca "Ortik eta Emendik"*, Labayru-Eusko Jaurlaritzak-Etor, Bilbo, 1990.
 SARASOLA, I., *Euskal Hiztegia*, Kutxa fundazioa, Donostia, 1996.
 SARASOLA, I., *Gaztelania-Euskara Hiztegia*, Alberdania, Irun, 2005.

U.Z.E.I., Hizkuntzalaritza hiztegia, Donostia, Elkar, 1982.
http://www.euskaraz.net/Euskara_Ikasten/Hiztegiak